

İlca iskele- Palamutluk hattının satın alınmasına dair mukavelenamenin tasdıkı hakkında kanun lâyihası ve Bütçe ve Nafia encümenleri mazbataları (I/690)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/4405

19 - IX - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İlca iskele - Palamutluk hattının satın alınmasına dair mukavelenin tasdıkı hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 18 - IX - 1941 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

İlca iskele - Palamutluk demiryolu imtiyazı ile şirkete ait malların satın alınmasına dair esbabı mucibe lâyihası

Edremit körfezinde kâin İlca iskelesinden başlayıp Akçay, Edremit ve Havrandan geçerek Palamutlukta müntehi olmak üzere bir demiryolu inşası ve işletilmesi imtiyazı; 13 mayıs 1339 tarihli mukavelename ile Balye madeni müdürü Jorj Ralli'ye verilmiş ve bilâhare bu imtiyaz 200 000 lira sermayeli İlca - Palamutluk demiryolu Türk anonim şirketine devir ve devir keyfiyeti ve şirketin dahilî nizamnamesi 12 - III - 1941 tarihli 1625 sayılı kararname ile tasvip buyurulmuştur.

Şirket; kurşun ve çinko madenlerini işleten Balye - Karaaydın madenlerini kiralama ve işletme Türk anonim şirketinin faaliyetini tatil ederek 10 teşrinievvel 1939 dan itibaren maden cevheri nakletmeyeceğini bildirdiğini ve Palamutluk - Havran kısmı üzerinde maden cevheri haricinde hemen, hemen nakliyat yapılmamakta olduğunu ve cevher nakliyatının tatili halinde bu kısım üzerinde işletilecek trenlerin amelî hiç bir faidesi olmayacağını ve lüzumsuz işletme masrafı ihtiyarını istilzam edeceğini ileri sürerek Palamutluk - Havran kısmının 10 teşrinievvel 1939 tarihinden itibaren tatil olunacağını 18 ağustos 1939 tarihli istidasile bildirmiş ve filhakika 15 teşrinievvel 1939 tarihinde de Şirket hakkı terketmiş ve Hükûmetçe hattın menkul ve gayrimenkul ve muharrik ve müteharrik bilûmum emvaline vaziyet edilmiştir.

İmtiyaz mukavelenamesinin (Şirketin demiryolu işletilmesi hususundaki taahhüdâtını ifa etmediği takdirde mevcut imtiyaz mukavelenamesinin feshini ve şirketçe istimlak edilen arazi ile imalât, edevat ve levazimat işbu imtiyaza müteferri hukuk ve kavaide fiat takdirinden sonra bilmüzayede satılması ve altı ay fasıla ile iki defa yapılacak müzayede neticesinde talip çıkmadığı takdirde bu hattın ve teferruatının bedelsiz Hükûmete intikalini âmir) bulunan 22 ve 24 neü maddeleri hükmüne istinaden altı ay fasıla ile iki defa müzayedeye çıkarılabileceği ve talip çıkmaması halinde Hükûmete intikal edebileceği düşünülmüş ise de müzayedeye çıkarılması ve talip çıkmaması halinde altı ay sonra ikinci bir müzayedeye konulması suretile geçecek müddet içinde Hükûmetçe vaziyet edilen hat için yapılacak masraf ve bundan başka askerî ve sair vaziyetler de nazarı itibare almarak bu hattın imtiyaz hakları ve menkul ve gayrimenkul ve muharrik ve müteharrik emvalinin satın alınmasının muvafık olacağı neticesine varılmıştır.

Hükûmetin bu gün vazülyed bulunduğu bu hattın menkul ve gayrimenkul emvali ve mu-

harrik ve müteharrik edevatının vaziyeti hazırasile 277 000 lira ve sökülmiş bir vaziyette 70 000 lira kıymet takdir olunmuş ve buna mukabil şirkete 10 000 lira bedel verilmesi kabul edilmiştir.

Bu hattın imtiyaz hakları ve menkul ve gayrimenkul ve muharrik ve müteharrik emvalinin satın alınması ve vعاibin şirket uhdesinde bırakılmasının temini maksadile mukavelenamenin birinci maddesinde (. mukavelenamenin imzası tarihinden itibaren bütün hukuku ile Hükûmete intikal etmiştir) kaydı konulduğu gibi dördüncü maddesinde de mukavelename tarihine kadar alacak ve borçların şirkete raci bulunduğu tasrih kılınmıştır.

Mukavelenamenin ikinci maddesinde Hükûmete intikal eden emval tasnif olunmuş ve üçüncü maddesinde bedel miktarı ve bedelin tediye zamanı gösterilmiştir.

Şirket imtiyaz mukavelenamesinin yedinci maddesine göre Hükûmet komiserinin teftiş ve muayene masrafına mukabil mukavelenamenin imza ve teatisi tarihinden itibaren imtiyaz müddetinin hitamına kadar on ikide biri mahbemat tediye olunmak üzere senevi 300 lira itasını kabul etmiş bulunuyordu.

Ancak şirket 15 - X - 1939 tarihinde tatili faaliyet eylediği gibi tarihinden itibaren de komiserlik kaldırılmıştır. Bir taraftan mezkûr maddede (İmtiyaz müddetinin hitamına kadar) tabirinin ve diğer mevcudu tarafından hattın işletilmesinden sarfınazar ve komiserliğin de ilga edilmiş bulunması muvacehesinde tatili faaliyetten sonra da şirketin işbu 300 lirayı tediye edip etmemesi hususunda ihtilâf ve tereddüt hâsıl olmuş ve bu meseleyi de halletmek için mukavelenamenin beşinci maddesi ile işbu masarifi teftişiyeden zimmet ibra edilmiş ve ibra yalnız masarifi teftişiyeye maksur bulunmuştur.

Bu suretle kemiyet itibarile ehemmiyetsiz dahi olsa imtiyazlı bir şirket hakları Hükûmete intikal etmiştir.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 164

Eesas No. 1/690

20 - IX - 1941

Yüksek Reisliğe

İlca iskele - Palâmutluk hattının satın alınmasına dair mukavelenin tasdiki hakkında Münakalât vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 19 - IX - 1941 tarih ve 6/4405 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Münakalât vekili Cevdet Kerim İncedayı ve Maliye vekili Fuad Ağralı hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Evvelce imtiyazı Balya madeni müdürü Jorj Ralliye verilmişken bilâhara İlca - Palâmutluk Demiryolu Türk Anonim şirketi namile teşkil edilen bir şirkete devredilen ve Edremit Körfezinde kâin İlca iskelesile Palâmutluk mevki arasında 28 kilometreden ibaret dar hat mezkûr maden faaliyet halinde iken bunun cevherini nakletmekle beraber güzergâhındaki kasabala-

rı da ticarî münakalâtını ifa etmekte idi. Bilâhara Maden şirketinin faaliyetini tatil etmesi üzerine hattın işletmesinin zararlar neticeleneceğini gören Şirket dahi işletmeyi durdurmuş olduğundan İmtiyaz mukavelesinin madde mahsusasına tevfikân taahhüdâtını ifa etmeyen şirketin imtiyaz mukavelenamesinin feshi ile beraber menkûl ve gayri menkûl emvaline fiat takdirinden sonra bilmüzayede satılması ve altı ay fasıla ile iki defa yapılacak müzayede neticesinde talip çıkmadığı takdirde hattın ve teferruatının bedelsiz olarak Hükûmete intikali icabetmektedir. Vعاibelerini yapmayan ve hakkını terkeden şirketin mevcudatına Hükûmetçe vaziyet edilmiş ise de şimdiye kadar bu mevcudatın müzayede vazına imkân hâsıl olamadığı ve buna bu

gün teşebbüs edilse bile lâakal bir sene geçmesi zarurî olup bu müddet zarfında hattın muhafazası için sarfedilecek para ile şirketin bütün mevcudat ve hukukunun Hükûmete devir ve intikaline imkân bulunduğu ve halen münakalâtın arzetmekte olduğu müşkülât sebebiyle hattın bir an evvel işletilmesinin o muhite temin edeceği faydaların ihmal edilemeyecek derecede mühim olduğu verilen izahattan anlaşılmuş olmakla Hükûmetin teklifi veçhile 10 000 lira mukabilinde hattın mubayaasını maslahata uygun gören Encümenimiz lâyihayı teklif veçhile aynen kabul eylemiştir.

Havalesi veçhile Nafia encümenine verilmek

üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Bütçe En. Rs.	Rs. V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâ.		
İstanbul	Bolu	Bursa
<i>F. Öymen</i>	<i>C. S. Siren</i>	<i>F. Güleç</i>
Giresun	Gümüşane	İsparta
<i>M. Akkaya</i>	<i>D. Sakarya</i>	<i>M. Karaağaç</i>
İsparta	Kayseri	Kayseri
<i>R. Ünlü</i>	<i>S. H. Ürgüblü</i>	<i>S. Serim</i>
Konya	Maras	Muş
<i>A. R. Türel</i>	<i>M. Bozdoğan</i>	<i>Ş. Ataman</i>
Seyhan	Tunceli	Yozgad
<i>S. Çam</i>	<i>M. Yenel</i>	<i>A. Sungur</i>

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Nafia encümeni

Esas No. 1/690

Karar No. 24

20 - IX - 1941

Yüksek Reisliğe

Ilıca iskele - Palamutluk hattının satın alınmasına dair mukavelenin tasdikı hakkında Münakalât vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 18 - IX - 1941 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi Bütçe encümeni mazbatasile birlikte ve Münakalât vekilliginin huzurile tetkik ve müzakere edildi.

Münakalât vekili tarafından verilen izahata nazaran Bütçe encümeninin mazbatasında da zikir ve beyan edildiği veçhile mubayaa şeraitinin memleket menfaatine uygun olduğu görülmüş ve kanun lâyihası Hükûmetin teklifi

veçhile ve yalnız birinci maddede ufak bir tadilatla aynen kabul edilmiştir.

Müstacelen müzakeresi için Heyeti Umumiye arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Nafia E. Reisi	Reis N. M. M.	Kâtib
Erzincan	Eskişehir	Sivas
Bulunamadı	<i>İ. Arukan</i>	<i>A. N. Demirağ</i>
Afyon K.	Çoruh	Eskişehir
<i>M. Günenç</i>	<i>A. R. Erem</i>	<i>O. Işın</i>
İsparta	İzmir	Malatya
<i>II. Özdamar</i>	<i>S. Epikmen</i>	<i>M. Ş. Özpazarbaşı</i>
Manisa	Urfa	Urfa
<i>O. Erçin</i>	<i>R. Soyer</i>	<i>Ş. Uluğ</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ilıca iskele - Palamutluk demiryolu imtiyazı ile şirkete ait malların satın alınmasına dair mukavelelerin tasdiki hakkında kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — Ilıca iskele - Palamutluk hattı imtiyazı ile şirkete ait malların satın alınmasına dair Hükümetle şirket arasında tarihinde imza edilmiş olan bağı mukavele tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Satın alma bedeli; Devlet demiryolları ve limanları İşletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçesinin 12 nci «Mübayaaya olunan hat ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları» faslından ödenir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Satın alma mukavelenamesi damga resminden muaftır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur .

18 - IX - 1941

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioğlu</i>	<i>S. Arıkan</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>S. Day</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.		Ti. V.
<i>C. K. İncedayı</i>		<i>M. Ökmen</i>

NAFİA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ilıca iskele - Palamutluk demiryolu imtiyazı ile şirkete ait malların satın alınmasına dair mukavelelerin tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Ilıca iskele - Palamutluk hattı imtiyazı ile şirkete ait menkul ve gayrimenkul malların satın alınmasına dair Hükümetle şirket arasında 13 - V - 1941 tarihinde imza edilmiş olan bağı mukavele tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Hükümetin ikinci maddesi aynen.

MADDE 3 — Hükümetin üçüncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Hükümetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Hükümeti beşinci maddesi aynen.

İLİCAİSKELE - PALAMUTLUK DEMİRYOLUNA AİT İMTİYAZ HAKLARILE MENKUL VE GAYRİMENKUL EMVALİNİN SATINALMA MUKAVELENAMESİ

Bir Taraftan Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti namına Münakalât vekili Sinob mebusu Cevdet Kerim İnce Dayı diğer taraftan İlieaiskele - Palamutluk demiryolu Türk anonim şirketinin 17 mayıs 1940 tarihinde fevkalâde surette içtima eden Heyeti umumiyesinee tayin edilen tasfiye memurlarından şirket namına münferiden hareketetme salâhiyetini haiz olduğu, Beyoğ u Beşinci noterliğimce musaddak 13 - V - 1941 tarih ve 6977 numaralivesikadan, anlaşılan Feyzi Tay arasında aşağıda yazılı maddeler kararlaştırılmıştır:

Madde — 1

Hükûmetle şirket arasında münakit 13 mayıs 1939 tarihli ve Ankara mülga Kâtibi adillığının 11120 umumî, 6408 hususî sayısına kayıtlı Mukavelename, bu mukavelenameye ek 13 mayıs 1939 tarihli ve yine Ankara mülga Kâtibi adillığının 11121 umumî, 6408 hususî sayısına kayıtlı şartname ile İliea İskelesinden bed ile Akçay, Edremit ve civarından geçerek Palamutluğa müntehi olmak ve buhar veya elektrikle ceredilmek üzere yoleu veya eşya nakline mahsus demiryolu inşa ve işletmesi hakkında 40 sene için verilmiş bulunan ve 23 mart 1941 tarihinde teşekkül etmişolan İliea İskele - Palamutluk Demiryolu Türk Anonim şirketi uhdesine intikal eylemiş bulunan imtiyaz hak ve salâhiyeti işbu mukavelenamenin imzası tarihinden itibaren bütün hukukile Hükûmete intikal etmiştir.

Madde — 2

Şirketin 15 - X - 1939 tarihinde tatili faaliyet eylemesi üzerine Hükûmetçe menkul ve gayrimenkul emvaline vaziyet edilip listesi Hükûmet tarafından tavzif edilen memurlarla şirketin salâhiyetli murahhaslarının imza eyledikleri işbu mukavelenameye ilişik ve ayrıca tasfiye memurlarının da tasdikına iktiran etmiş bulunan menkul ve gayrimenkul bilecümle emval, arazi, ebniye ve müştenilâtını ve bütün alât ve edevatı muharrike ve müteharrikesini ve mevcut bütün malzemesini Hükûmete devir ve temlik etmiştir.

Madde — 3

İkinci maddede yazılı menkul ve gayrimenkul emvalin ve malzemenin devrine mukabil mukavelenamenin Büyük Millet Meclisinde kabulünü mutazammın kanunun neşrinden sonra (10 000) on bin lira Hükûmetçe şirkete izafeten tasfiye memurlarına tediye edecektir.

Madde — 4

Şirketin gerek işletmeden ve gerek vergi ve resimler de dahil olduğu halde ciheti saireden Hükûmete ve hükmi ve hakikî üçüneü şahıslara ve memurlarına doğrudan doğruya veya bilvasıta olan borçlarının ifası ve alacakları tamamen Şirkete raacidir.

Madde — 5

İmtiyaz mukavelenamesinin 7 nei maddesi mucibince Şirketin tediyesile mükellef bulunduğu senevî 300 lira masarifi teftişiyeden şirketin tatili faaliyet eylediği 15 - X - 1939 tarihinden sonraya ait bulunan kısımdan Hükûmetçe ferâğat etmiş ve Şirketin zimmeti ibra edilmiştir.